

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravnštvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“,
Poljske ulice št. 10.

Sv. Gregorija Velikega 13-stoletnica.

(Konec.)

Navzlic vsem tem težavam začel je Gregorij svoje delovanje z zaupanjem v Boga; vedno je dalje segal. Najpred oziral se je na Rim, potem na Italijo, Galijo, Britanijo in konečno je obsegal njegov vpliv ves tedanji znani svet. Dobro je vedel, da je treba pri vsaki reformaciji s saboj pričeti; zato je jel reformovati v svoji lastni hiši. Ostal je pri svoji priprosti obleki in pri svojem meniškem življenji; enako je uredil tudi dvorstvo svoje. Izginil je ves nepotrební lišp; mesto njega vzel je k sebi mašnike in menihe, s kojimi je delil študije in dela; podpiral je reveže na nenavaden način. Dan za dnevom je jedlo 12 ubogih romarjev ali tujcev pri njegovi mizi — enkrat celo, kakor je hvaležno ljudstvo pripovedovalo, Izveličar sam. Oskrbovanje siromakov je tako uredil, da je mesto v okraje razdelil ter vsakteremu okraju, kakor nekđaj apostoli v Jeruzalemu, dijakona na čelo postavil, ki so v njegovem imenu in z njim reveže oskrbovali. Vsaki dan pošiljal je bolnikom in slabotnim na vozeh kuhanih jedí. Na tisoč in tisoč ubogih dobivalo je prvi dan vsacega mesca iz njegovih shramb živeža vsake vrste. Longobardom, kateri so mesto oblegali, se je krepko upiral, po modrem pogajanji z njimi pa je Rim dvakrat pogina rešil. Z odkritosrčnostjo svojo varoval je prebivalce po okrajinah proti bizantinskim uradnikom, po drugi strani pa se je vedel tako obnašati, da je vrhovno oblast cesarjevo sicer pripoznal, a z Rimom, kot s svojim mestom ravnal ter si v provincijah k Rimu spadajočim nekako vladarstvo prisvojil. Tako je položil temelj poznejši vladi papežev — dasi tudi brez pravega hošenja, a vendar živo prepričan, da brez papeževe oblasti vsa krščanska omika zginiti in se vsa Evropa v divjost in barbarstvo pogrezniti mora.

Modro in krepko je vladal sv. cerkev. Bil je bistrook čuvaj cerkvenega reda; poln milote in prizanesljivosti do napačnih, skušal je nasprotujoča srca z ljubeznijo si pridobiti; toda dobrotljivost njegova ni postala nikdar slabost. Zlorabam in popačenju je krepko nasprotoval, tako da je celó škofe odstavljaj in po kanoničnem pravu kaznoval. Neumorno se je upiral simoniji, ter pismo za pismom pošiljal franškim in burgundskim kraljem, kateri so podpirali kupovanje duhovnih služb. Samostanom je dal stalna in modra

pravila; trud njegov, propadle samostanske srenje reformovati ter nove utrditi, je bil tolik, da so mu dali častni naslov, „očeta menihov“. Po Galiji in Španskem zaukazal je zборе, na Angleško poslal je sv. Avgušтина s 40 tovariši in skoraj le njegovi skrbi ima ta dežela zahvaliti se za krščanstvo. Kar čudovita bila je delalna moč vedno bolehnega papeža, čudovita njegova modrost; milo a vendar krepko in odločno bilo je delovanje njegovo.

Imenitni pomen 13-stoletnice sv. Gregorija ter namen našega lista zahteva tudi, da se oziramo vsaj nekoliko na cerkveno-glasbeno delovanje njegovo. V teku stoletij razvil se je bil način službo božjo opravljati sam ob sebi iz duha krščanstva; strogo držeč se bistvenih stvari, nastale so po različnosti verskega življenja in tudi po času in kraji zunanje različne oblike službe božje tako, da je vsako krščansko ljudstvo in skoro vsaka večja škofija imela svoj lastni red, svoje lastne običaje. Zdaj pa, ko je krščanstvo v zahodnih deželah stalo na trdnih tleh, zahtevala je edinost v veri tudi edinosti v oblikah bogočastja. Gregor se je lotil velikanskega dela. Preiskaval je molitve, sv. čine, symbole in obrede posameznih cerkva, odstranil neprimerno in nespodobno in tako je bila služba božja obogatena s lepimi pomenljivimi obredi ter vrejena v ono krasno obliko, katera se je v bistvu ohranila do današnjega dné. Zbiral je razne stare cerkvene pesmi, pomnožil je z novimi, uredil po dobah cerkvenega leta ter zlasti skrbel za to, da so se zapisale s stalnimi tonovskimi znamenji. Tako je Gregorij postal začetnik cerkvenega petja, katero je pod imenom Gregorijanskega korala v katoliški cerkvi kot njeno obredno petje v rabi ostalo do našega časa. Kakor Ambros v svoji „zgodovini glasbe“ poudarja, ni bil sv. Gregorij le navaden zbiratelj, marveč je pesni po njihovem duhu in njihovi vsebini vredil v pravo velikansko umetnino, katera, dasi tudi 1300 let stara, je še vedno nova. Kajti notranja moč in lepota teh pesmi je tolika, da brez vse harmonizacije na duha intenzivnejše vplivajo, po drugi strani pa za najbogatejše in najumeteljneše obdelovanje neizmerno veliko gradiva podajajo. In prečudno! Poleg največjih uspehov, ki so jih najbolj nadarjeni možje vsih vekov na tem polji z mnogim trudom priborili, ne stoji gregorijanska melodija v svoji najpriprostejši prvotni obliki kot zastarela, surova, prvotna stopnja umetnosti, marveč kot enakopravna; in po unemalni serafiški tkanini Palestrinovega *Kyrie* je zopet ginljivo lepo iz mašnikovih ust slišati priprosto *Gloria in excelsis Deo*, pesem polno veličastva in kipečega veselja. Saj celo o Mozart-u pravijo, da bi bil rad dal vso svojo slavo za to, ako bi se bil mogel ponašati, da je zložil le eno samo gregorijansko prefacijo.

Sv. Gregorij pa je tudi skerbel, da je svoje napeve z živim podukom razširjal. Vstanovil je v Rimu pevsko šolo; nakazal ji je potrebnih dohodkov in dve prostorni hiši. Tu je poučeval sam, oni veliki za vesoljni svet delujoči papež! Dolgo časa pozneje kazali so še posteljo, s katere je poučeval, kadar so mu telesne moči omagale, in šibo, s katero je dečkom grozil, kadar so bili med poukom premalo pazljivi. Kako veličastna, a tudi ginljiva podoba: papež, velikan na duhu, se poniža k dečkom, da jih uči cerkvenih pesmi! In to delo mu je toliko ljubo, da ga bolehen, pri pičlih telesnih močeh še vedno nadaljuje!

Kolik spodbud je to za naše cerkvene pevodje v njihovem gotovo trudapolnem delovanji! — Kdo bi ne pripoznal težav, ki je imajo z vodstvom pevskega in zlasti deškega zbora! Kako težavno je živahno deško naravo privaditi vzvišanim cerkvenim pesmim ter jo brzdati, posebno ako se pomisli, da bode deček v najboljšem slučaju komaj 4—5 let vstrajal, da se podoba zborova vedno spreminja in je torej treba delo leto za letom z novega pričenjati! Gotovo — razun prepričanja, da cerkveni pevovodja za najvišje in najsvetejše, kar je Bog nam zemljakom dal, za nekrvavo daritev Izveličarjevo deluje, mora mu tudi spomin na sv. papeža Gregorija s postelje učečega, tolažba biti in ako treba, tudi spodbud.

Zadnja 4 leta papeževega življenja bila so vedni boj s telesnim trpljenjem; je redkokrat se je mogel vzdigniti s svojega ležišča, in vendar je še narekoval pisma na vse strani sveta. Umrl je dné 12. marcija l. 704.; in težko, da bi bili verni smrt kakega papeža toliko obžalovali in objokovali, kakor njegovo. — V resnici velikansko je bilo vladanje njegovo v sv. cerkvi. Postava njegova, tako sodi eden opisovalcev njegovega življenja, postala je tipična za papežtvo v zgodovini. Vsa, čas in človečanstvo presegajoča dušna velikost duha, vsa svetovladna delavnost, vsa občudovanja vredna mnogostranost — z eno besedo, celo impozantno veličje papežtva je uteleseno v Gregoriji. Kar je bil Gregorij svojemu času, isto je papežtvo vsem krščanskem stoletjem; ker pa se o njem, kot v enem moži vse velikansko zedinjeno kaže, stopi v njem papežtvo nam tudi velikansko nasproti in prav za to velja po vsi pravici 13-stoletnica Gregorijeva za jubilej papežtva.

Naj toraj duh Gregorija Velikega dalje živi v naših srcih, naj ja napolnuje s občudovanjem papežtva ter vžiga s svetim navdušenjem za našo sv. cerkev, koje vdani otroci hočemo biti in brezpogojno ostati!

Duh Gregorija Velikega naj še dalje živi po naših cerkvah in korih! On je duh božji, ki nas uči peti in moliti, kakor se edino spodobi daritvi Sinu božjega. Vzgè naj naše pevce, da se bodo z neumorno požrtvovalnostjo vadili v petji sv. Gregorija ter je tudi ljubili!

Kolika tolažba, da se duh Gregorija Velikega živečega kaže v našem razburjenem veku! Naj oblasti tmine cerkev božjo napadajo, naj nevihte brezbožnega sveta razsajajo okoli nje — na apostolskem prestolu v Rimu še vedno deluje, blagoslavljajoč, človečanstvu v srečo, hudiču v strah — duh Gregorija, Svetega in Velikega.

Jutranjice na sveti večer.

Znano je čč. bralcem, da so se kristjani prvih stoletij že prejšnji večer na velike praznike pripravljali. Krščansko ljudstvo se je ob takih prilikah spanju odpovedalo, vrelo je v cerkev ter pobožno sledilo onim svetim pesnim in berilom, ki je dandanes „jutranjice“ ali „matutinum“ imenujemo. Noč se je razdelila v tri dele, nočne imenovane. Ko se je dan zaznal, pričela se je služba božja zopet z večo slovesnostjo, s hvalnimi spevi, ki je zoveme „hvalnice“ ali „laudes“.

Ta starodavni običaj je gledé očitnega obhajanja ponehal; le na sv. večer se je še ohranil. Ponočna služba božja o božiči pa se je od starodavnih časov sem posebno slovesno praznovala. Glavni vzrok temu bil je čas, ob katerem je bil Izveličar rojen; treba torej, da pričakujemo njegovega rojstva z iskrenimi molitvami. Sv. cerkvi pa ni bilo zadosti, le jutranjice to noč opravljati, marveč je z njimi združila še daritev sv. maše, in to ob onem času — o polnoči — ko se je rodil Kristus. Tudi je znano, da so na mnogih krajih — kakor sv. Cezarij Arles-ski priča — verniki vso noč v cerkvi ostali. Tedaj je bila vera še živa; molitev je bila najmočnejša vez med narodi, ki so dobivali v svetih skrivnostih neusahljiv studenec dušne hrane. Hitro so jim tekle ure v hiši božji, kajti dobro so razumevali cerkvene molitve in obredi sv. liturgije jim niso bile, kakor dandanes goli zunanji lišp ali k večjemu izraz površnega poetičnega čustva. Kdo bi nam mogel zopet dati duševno spoznanje čeznatornih reči, brez kojih si mnogo ljudi misli, da so dobri kristjanje in katoliki!

V prvi vrsti res da so k temu poklicani duhovni pastirji, katerim tridentski zbor nalaga, svojim vernikom razlagati svete obrede; a tudi C. Gl. postavil si je isti namen od svojega začetka. Danes hoče svojim bralcem pomen in medsebojno vez onih pesmi in beril v jutranjicah sv. večera predložiti in vsaj nekoliko pomoči, da bodo razumevali duha sv. cerkve ter srce in um obračali na resnične in skrivnostne okoliščine le-te presvete noči.

Kakor sicer, tako tudi nocoj začne cerkev jutranjice s prošnjo: *Domine labia mea aperies. R. Et os meum annuntiabit laudem tuam* Gospod, odpri moje ustnice. *R. In уста moja bodo oznanovale Tvojo hvalo.* i. t. d.

Sledi potem vabilnica — *invitatorium* — s kojo cerkev otroke svoje vsako jutro k molitvi kliče. To noč pa so angeli sami, kateri nas pozivljajo k jaslicam našega Izveličarja. Poslušajmo njihove glasove po sv. cerkvi in kraljevem preroku: *Christus natus est nobis; venite adoremus*. Kristus nam je rojen; pridite molimo, in potem ps. 94.: *Venite, exsultemus Domino* etc. Pridite, radujmo se v Gospodu. i. t. d.

Po vabilnici se zapoje ginljiva pesem: „*Jesu, Redemptor omnium*“ etc. O Jezus, Rešenik svetá itd., katero je sv. Ambrozij za rojstvo Gospodovo sestavil in katera se je že pri prvih večernicah pela. Ponovimo tudi mi to obljubo zvestobe in premišljujmo čedalje bolj globokost duha, ki se v vsaki vrstici kaže.

Po tem vrodu se prične prava slovesna ponočna služba božja. Razdeljena je v tri nočne ali straže, katerih vsaka obstoji iz treh psalmov, treh beril ali lekcij in (med njimi) treh odgovorov ali rezponsorijev. Tretji nočurn ima pravo za pravo le dva rezponsorija; mesto tretjega poje se „*Te Deum*“. Razlagatelji sv. liturgije so te tri nočne sv. večera simbolično tolmačili. Prvi pomenja čas pred pisano postavo, torej čas pred Mojzesom. V srednjem veku bil je altar med 1. nočurnom s črnim prtom pokrit zavoljo obsodbe, izrečene nad grešnim svetom. Drugi nočurn pomenja oni čas, ko je veljala pisana postava. Altar je bil zdaj z belim prtom pogrnjen, ker so ljudje pod to postavo po vzvišanih možeh stare zaveze in po prerokbah že več luči dobili. Tretji nočurn pomenja čas postave milosti; in med tem nok-

turnom dobil je altar škrlatast prt, da se je stem naznanjala ljubezen ženina in neveste v oni neizrekljivi zvezi, katero hoče Sin božji z našimi dušami narediti.

I. nokturn. Prvi psalm božičnih jutranjic slavi kraljevo čast Deteta, katero se ima kmalu roditi. Vsi narodi se mu dajo v dedščino; nekega dne pa pride sodit one kralje, kateri bodo njegovo zibelj napadli. Dete je večni Sin Očeta, ki ga je rodil na dan večnosti, in ga v tej noči svetu razodeva. Antiphona: „*Dominus dixit ad me: Filius meus es tu, ego hodie genui te*“. Ps. 2. „*Quare fremuerunt gentes: et populi meditati sunt inania*“? etc.

Drugi psalm opeva lepoto nebá v ponočnem času, razodeva mogočno pričevalo, ki ga dajejo svezde o velikosti in vsegamogočnosti božji. Potem preide k hvali solnca, kojega žareči vshod je podoben ženinu gredočemu iz spalnice poročencev. To solnce je Emanuel božji, svetišče njegovo je naročje Marijino. Danes prične svoj tek v največji ponižnosti, da se pozneje povspne do vrhunca veličastva. Molimo ga v nizkosti njegovi ter ponižajmo se z njim. On je dal postavo, on je naše veselje in naša luč; on je naša pomoč in naš Izvehčar; ljubimo ga in podvrzimo se mu.

Antiphona: „*Tamquam sponsus Dominus, procedens de thalamo suo*“. Ps. 18. „*Coeli enarrant gloriam Dei*“. etc.

Tretji psalm nam kaže Kristusa kot zmagovalca svetá. Lepota in miloba njegova kažete se v tem svitu, kakor resnica in pravičnost njegova. Na desnici njegovi prikaže se kraljica sveta, vzvišena Marija, katere lepoto je Gospod ljubil in katere rodovitno devištvo je vse one čiste in svete duše prerodilo, ki bodo do konca dni hodile za Jagnjetom. Slavimo v tem mogočnem spevu neizrekljivo čast našega mogočnega kralja, milo krasoto naše kraljice, katera nima para.

Antiphona: „*Diffusa est gratia in labiis tuis: propterea benedixit te Deus in aeternum*“. — Ps. 44. „*Eruclavit cor meum verbum bonum: dico ego opera mea Regi*“. etc.

Berila prvega nokturna so vzeti iz preroka Izajije, katerega je cerkev prebirala ves adventni čas. Responzoriji naslanjajoči se na ta berila, naj bi vernike navduševali popolnem udati se veselju, ki ga provzročuje branje prerokovanj božjih; kajti zdaj se imajo uresničiti.

II. nokturn. Četrty psalm božičnih jutranjic poveljuje krščansko cerkev, katera se je nocoj začela in koje prvi verniki so v osebi pastirjev v betlehenskem hlevu zbrani. Tá novi Sion, ki ima nositi mesto božje, vzdiguje se na polnočni strani in kaže tako, da bode odprto tudi paganom. Zaman bodo skušali kralji sveta v svojem napuhu, da bi ga razsuli. Bog, ki ga je ustanovil, mu dá tudi zmago in v neumrljivi mladosti bode Sion edini preživel vsa kraljestva in preganjanja.

Antiphona: „*Suscepimus, Deus, misericordiam tuam in medio templi tui*“. Ps. 47. „*Magnus Dominus, et laudabilis nimis*“. etc.

Peti psalm prerokuje kraljestvo mirú pod sinom Davidovem, kateri pride, da vzdigne slabotnega in strè zatiralca. Prihod njegov je kratek in molčeč, kakor rosa. V tej noči rodi ga deviško telo Marijino. On sam je oni dež, ki so ga preroki naznanjali žejni zemlji. Kraljestvo njegovo bode

krasno in večno. Kmalu bodo kralji njemu k nogam položili zlato iz Arabije in kadilo iz Sabe. On pa bode svojemu ljudstvu v hrano dal čisti sad svojega telesa in cerkev bode na veke Bellehem, hiša kruha.

Antiphona: *Orietur in diebus Domini abundantia pacis, et dominabitur.*
Ps. 71. *Deus, iudicium tuum Regi da.* etc.

Šesti psalm je izliv hvaležnosti za blagoslov, ki ga nam je božje Dete ravnokar prineslo. Jeza Najvišjega je potolažena; vpričo zibelji, katera v sebi hrani Onega, ki je Sin božji ter ob enem sin Marijin, je ponehala. Poslušajmo zdaj sladko besedo Novorojenega, kateri našemu srcu kliče: Pravica in mir sta se poljubila; včlovečena resnica biva zdaj na zemlji in z nebeških višav gleda nanjo pravica Očeta.

Antiphona: *Veritas de terra orta est, et Justitia de coelo prospexit.*
Ps. 84. *Benedixisti, Domine, terram tuam, avertisti captivitatem Jacob.* etc.

Lekcije ali berila II. nočna so vzete iz onih krasnih govorov sv. Leona Velikega o rojstvu Gospodovem, ki so v 5. stoletji rimske poslušalce navduševali.

III. nočurn. Sedmi psalm božičnih jutranjic hrani v sebi zadnje klice judovskega ljudstva po Mesiji odrešeniku. Padel je Juda pod udarci rimske moči; žeslo mu je vzeto, Jeruzalem oskrunjen po paganih in vendar Mesija še noče priti. Psalm opominja Boga Jakobovega njegovih obljub, ki je storil Davidu in njegovemu rodu, opominja onega večnega kraljestva, katero se še vedno zateza, in onih preroških rekov, kojih rešitev edina ošabna bogokletstva poganov zabraniti more. In prišel je čas, Judeja in ves poganski rod čakala sta dovolj dolgo; ob tej uri vzdignil se je Jehova, da spolni svojo prisego.

Antiphona: *Ipse invocabit me, alleluja, Pater meus es tu, alleluja.*
Ps. 88. *Misericordias Domini in aeternum cantabo.* etc.

Osmi psalm, navdušeno preslavlja prihod Gospodov. Vse narode vabi, naj ga pridejo molit, vsa narava naj se mu uklanja. Mesija pride kraljevati in ves majávi svet zopet utrditi. Pojmo mu toraj novo pesem:

Antiphona: *Lactentur coeli, et ex sultet terra ante faciem Domini, quoniam vonit.* Ps. 95.: *Cantate Domino canticum novum: cantate Domino omnis terra.* etc.

Tudi deveti psalm je nova pesem v slavo prihajajočega Odrešenika in Očeta, ki ga je nam poslal. Spomnil se je Jehova usmiljenja svojega in kmalu bode vsa zemlja videla Emanuela. Naj se razlega v ti sveti noči radostno navdušenje in izposodimo svoje glasove naravi, prerajeni po srečnem prihodu Gospodovem.

Antiphona: *Notum fecit Dominus, alleluja, Salutare suum, alleluja.*
Ps. 97. *Cantate Domino canticum novum: quia mirabilia fecit.* etc.

Potem se bere začetek onih angelskih tekstov, kateri se pozneje pri treh mašah rojstvu Izveličarjevemu na čast celi beró. Sv. cerkveni učenci v svojih homilijah razlagajo te imenitne skrivnosti. Prvi tekst je vzet iz sv. Lukeža; razlaga je od sv. Gregorija Velikega. Pripoveduje nam o povelju cesarja Augusta gledé ljudskega štetja. Drugi evangelijski tekst, ki je predmet osmega berila je tudi iz sv. Lukeža; razlaga ga sv. Ambrozij; pripoveduje

pa o prihodu pastirjev v hlev. Tretji evang. tekst, ki govori o večni naturi Besede, je podlaga devetemu berilu po razlaganji sv. Avguština.

Trije nočni so končani, pesmi so utihnile, prerokovanja so šla druga za drugo memo vernikov. Med tem je potekla minuta za minuto, bliža se čas, sv. ura polnočna, katera nam pokaže božje Dete v jaslih ležeče in nasmehljajoče se svoji materi. Tu naj bi naša srca radosti kipela! Izveličanje je prišlo nam z nebes; sprejmimo s cerkvijo hvalo pojoč Onemu, kateri je prišel potolažit naše hrepenenje; skozi temno noč pa naj se po vseh zemskih pokrajinah glasi veseli klic: „Te Deum laudamus!“

D o p i s.

Tábor na Českem, meseca novembra. Dolgo je že, odkar Vam nisem pisal. Ni me bilo doma, ker sem več kot šest mesecev potoval; bil sem tudi v Rimu.

Ker naš društveni predsednik svojega sporočila za l. 1889. še ni izdal, ga tudi C. Gl-u danes ne morem poslati; storil bom to pozneje. Mesto tega pa Vam dam tu sporočilo o letošnjem glavnem zboru, ki ga je imela dné 5. in 6. aug. t. l. „Obecná Cyrillská Jednota“. — Iztečaj njegov je bil letos velikansk, udeležba mnogobrojna, produkcije sijajne, uspeh pa bode gotovo blagonosen. Nič manj kot 131 članov in gostov udeleževalo se je produkcij, in to ne samo iz Česke in Moravske, ampak tudi iz Niže Avstrijske in Vratislavske škofije. Uspored dvodnevni vaj bil je izboren in bogat. Poleg najboljših nemških mojstrov, nastopila je tudi cela vrsta českih skladateljev, izmed katerih Jos. Foerster in prerano unrlí Hruška celo zunaj na Nemškem slovita. Vspored pa je bil le-ta: 1.) dr. Fr. Witt, a) „Oremus pro Pontifice nostro Leone!“ b) „Terra tremuit“ Offert. in Dom. Resurr. D. N. J. Chr., e) „Angelus Domini“, Offert. in fer II. p. Pascha. Vse za 4 gl. mešani zbor. — 2.) P. Piel: Antifona „Tu es pastar ovium“ za sopran in alt s spremljevanjem orgel. — 3) Ign. Mitterer: „Gloria et honore“ za alt in bas s spremljevanjem orgel. — 4.) J. A. Stary: dva speva k sprevodu sv. R. Telesa, a) „Ego sum panis vivus“ b) „O sacrum convivium“ za 4 gl. mešani zbor. — 5.) J. Ev. Zelinka, a) „Pange lingua“, b) „Propter veritatem“, „Grad. in festo Assupt.“ B. M. V. Za 4. gl. mešani zbor. — 6.) F. Z. Skuhersky, Graduale „Haec dies“ za 4. gl. mešani zbor. — 7.) Jos. Cainer: a) „Audi filia“, Grad. in festo J. Caeciliae, za mešani zbor in orgle, b) „Ascendit Deus“, Offert. in Ascens. D., za 5gl. mešani zbor. — 8.) Jos. Foerster, a) „Salve Regina“, b) Pange lingua, za 4 gl. mešani zbor. — 9) Fr. Hruška, „Viderunt omnes fines terrae“, Grad in festo Nativ. D. N. J. Chr. za mešani 4 gl. zbor.

Vse se je lepo vjemalo. Prevzv. višji pastir poslal je udeležencem sv. blagoslov, preč. g. monsignore vrhovni predsednik F. Lehner vžgal je s svojim vvodnim govorom v vsih srcih svet ogenj, ki je oba dni vstrajal, dá, čedalje bolj gorel. Stolniškega zbora vodja in profesor g. Jos Foerster je po svoji mojsterski metodi pevce kar tisti čas svojega prelepega requiem-a naučil. In neumorni in vendar vedno čili mojster Chlum! Veliko je imel 5. in 6. aug. s svojim nad 100 udov broječim zborom premagati. Toda Chlum, kakor njegova vrlo izvežbana šola cirilska ohranila sta svežega duha in čiste glase do konca, kar gotovo ni mala reč. Vtis krasno predavanih skladb je bil velikansk. Marsikatere izgledne zборе cecilijanske sem že čul na Nemškem in drugod, tudi onega „Anime“ v Rimu. Toda, ako nepristransko sodim, moram pripoznati, da imenovana izgledna zbora v Pragi med vsemi zvonce nosita. Poslušal sem pa mnogokrat, presojeval tudi, in moja zgoraj izrečena sodba mislim, da je popolnoma opravičeva.

Za temi predavanji prišli so na vrsto jednorodni koralni spevi dandanes že po vsem znanih beuronskih menihov v Emavski cerkvi, kateri so oči in ušesa poslušalcev tako očarali, da se je nekaterim radovednost nehoté v pobožnost spremenila. To so bili v resnici spevi sv. Duha, to so bili njegovi pristni tolmači! Kaka trojica se je tu v duhu ljubezni in pravega navdušenja zedinila k uzorni celoti! Mislim, da se motim, ako rečem, da smejo zdaj od marsikatere strani v Prago iti, ondi formalno in materijelno učiti se prave cerkvene glasbe. Bi-li torej ne bilo mogoče in lepo, ako bi se tudi Vaše Cecil. društvo udeležilo kedaj „Cyrillskih exercicij“ v Pragi? Gotovo bi mnogo dobre pobude ter dobrega gradiva seboj domu nazaj prinesli.

Kar se Rima tiče moram sporočilu Vašega častitega dopisnika v 11. števil. (Rim, 18. okt. 90.) pridati, da razun cerkve „dell' Anima“ tudi bogoslovci našega českega, od sv. očeta Leona XIII. z novega ustanovljenega kolegija pravo cerkveno petje v svoji cerkvi (Via Sistina Nr. 118) goje in natančno izvršujejo. Rimljani že to vedo ter pravijo, da Anima zdaj ni več osamljena s svojim pristnim cerkvenim petjem. Poslušal pa sem letos sam česke bogoslovce v Rimu ter moram tej sodbi pritrditi. Eden mojih nekdanjih Cirilskih učencev je pevskega vodje namestnik v českem kolegiju. — Jako sem se zavzel, ko sem v 11. števil. čital, da bode g. A. Foerster-jeva izvrstna klavirska šola zaradi svojih českih narodnih pesmi „Čehom posebno priljubljena. Ali tudi nam?“ — Tacega vprašanja v resnici ne morem razumeti. Je-li šola v českem jeziku pisana? Dozdeva se mi, da to ni posebno lepa zahvala g. pisatelju za to, da je slovensko literaturo s tako krasnim delom obogatil! Po mojem mnenju bi se naša „bratovska vzajemnost slovanska“ ne smela na tak način gojiti.

Želim Vam, g. vrednik in vsemu Vašemu cecil. društvu vedno večjega in zdatnega napredka. Zdravi!

K.

Razne reči.

— „Hymnologie starocharvátská“ — posebni otisk iz „Věstnika královské české společnosti náuk“ — zove se brošura 78 strani vel. 8., ki jo je spisal č. našim bralcem po njegovih skladbah znani č. g. Karol Konrád c. kr. profesor v Tábor-u na Českem. Učeni gospod pisatelj, kateri je že pisal o domači češki in polski himnologiji, razmotruje tu starohrvatsko pesem, in to zlasti na podlagi latinsko-hrvatske. l. 1757. v Zagrebu natisnena pesmarice „Cithara octochorda“ t. j. citare osmostrunne. Razprava je za nas Slovence še posebno radi tega zanimiva, ker imenovana pesmarica hrani marsikatero pesem slovenskega vira. Z dovoljenjem g. profesorja bode C. Gl. v prihodnjem letu prinesel vsaj „vvod“ in „konec“ te njegove najnovejše študije.

— „Slovenca“ 275. št. naznanja: „Nove božične pesmi“ sta izdelala znana skladatelja P. Angelik Hribar in P. Hugolin Sattner. Založil frančiškanski samostan ljubljanski, tiskal Rud. Milic, cena 50 kr., s pošto 5 kr. več. Pesem je 13 na 16 straneh; prirejene so za mešan zbor, ena za enake glasove. Tiskane so s tipami na lep in trden papir prav okusno. Dobé se od srede (3. dec.) naprej v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani, pa tudi v drugih bukvarnah po Slovenskem. — Ker zbirke še nimamo v rokah, pesem ne moremo oceniti; a da so spodobne tudi za cerkev, je nam porok že imé č. gg. skladateljev.

 Mnogo raznovrstnih cerkvenih muzikalij iz zapuščine rajn. g. Fr. Govekar-ja, n. pr. latinskih maš, motetov, vsi letniki Dr. Wittovih „Flieg. Blätter f. Kirchenmusik“, „Musica sacra“, Kirchenchor-a, Cerkv. Glasbenika i. dr. i. dr. prodaja po prav nizki ceni njegova vdova v Šiški.

Vabilo k naročbi.

Z današnjim listom konča „Cerkveni Glasbenik“ svoj trinajsti letnik. — Preden vabimo k novi naročbi, zahvalimo se vsem č. dopisovalcem in naročnikom za njihovo pomoč. Marsikaj imamo na srcu, kar bi svojim čitateljem radi povedali; a „vabilo“ ni mesto za to. Le toliko rečemo, da je izdavanje „C. Gl-a“ v sedanjih okoliščinah jako težavno za vredništvo in opravištvu. Vendar se hočemo za prihodnje leto zopet žrtvovati v prid cerkv. glasbe. Da pa to svojo težavno nalogo srečno izvršimo, prosimo svoje prijatelje, naj nam ne odrečejo svoje dušne in gnotne podpore; naj naroče na list ne le sami, ampak naj skušajo pridobiti novih naročnikov — plačnikov, kojih število se leto za letom zmanjšuje. Naj spisujejo in dopisujejo pridno, da bode listu mogoče storiti to, kar mu je bilo od začetka do danes namen. — Cena ostane C. Gl-u ista, namreč: za celo leto 2 gld; udje Cecil. društva ljubljanskega in cerkve škofije ljubljanske morejo nanj naročiti z 1 gld. 50 kr.

Naročnina l. 1894 kakor tudi zaostala pošlje naj se
opravištvu „Cerkv. Glasbenika“
 Poljske ulice št. 10. v Ljubljani.

 Naročnina je listu 12. števil. prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gajzda**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**.
 Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.